

Sai vēstījums, cilvēcisko vērtību mācīšana un izkopšana

*Skolotājs ir tas, kas,
pārvarējis prāta aizspriedumus,
palīdz attīstīt pasaules mieru
un māca līdzsvarotu prāta stāvokli.*

Satja Sai Baba

Šajā fiziskajā un pārejošajā pasaulē skolotājiem jāpārzina viss pasaulē notiekošais un zināšanas jānodod tālāk saviem skolniekiem. Visos laikmetos, arī Kali Jugā (burtiski tulkojot Kali Juga nozīmē dzelzs laikmets; cilvēces vēsturē tas nozīmē ļoti smagu laiku. Kali Juga ir laikmets, kurā mēs dzīvojam. *Redaktora piezīme*), ir pastāvējušas vairākas vienkāršas metodes. Kali Juga ir ideāla cilvēces glābšanai. Ir pieejama zināšanu pārpilnība. Šajā Kali laikmetā ir tūkstošiem un tūkstošiem koledžu, simtiem un simtiem universitāšu, kas ir nodibinātas, lai varētu mācīties. Ir arī daudzas vienkāršas metodes, kas ir piemērotas naudas pelnīšanai. Par spīti visām šīm ērtībām, cilvēkiem nav miera un laimes; cilvēki ir nemierīgi. Kāds tam ir iemesls? Mērķus var īstenot vienīgi tad, kad skolotāji atzīst un praktizē patiesību. Šajā pasaulē vieni domā, ka naudai ir spēks. Otriem liekas, ka izglītībai ir spēks. Citi uzskata, ka visu nosaka intelekts. Bagātība, izglītība un intelekts ir tikai vājuma pazīmes, nevis spēks.

Raksturs

Vienīgi raksturs ir tas, kas dod īstu spēku. Raksturs kopā ar pareizu rīcību aizvedīs ļaudis augstākā līmenī. Par spīti visām mūsdienu ērtībām, ļaudīm nav miera un drošības. Iemesls tam ir cilvēces nepareizā rīcība. Ja ir tikumība un pareiza rīcība, mieram un laimei ir plašas iespējas. Izglītība bez rakstura ir līdzīga auglim bez sulas vai govij, kas nedod pienu. Šajā pasaulē ir simtiem izglītotu cilvēku, tūkstošiem cilvēku ar zinātniskiem grādiem, simtiem tūkstošu (lakhs un lakhs) inteligentu cilvēku un daudz bagātu ļaužu. Par spīti tam visam, pasaulē ir tik daudz ciešanu un bēdu, jo cilvēkiem trūkst rakstura un pareizas rīcības. Senatnē cēlas dvēseles visaugstāk godāja pasaules mieru un drošību. Pat mūsdienās šādu cēlu dvēseļu vārdi ir neizdzēšami ierakstīti Bhāratiju (Indijas iedzīvotāju) sirdīs. Kāds tam iemesls? Mēs viņiem ticam viņu tikumu un pareizas rīcības dēļ. Tāpat būtu šodien – ja skolotāji paši praktizētu to, ko māca, viņi varētu būt ideāli paraugi sabiedrībai. Pamācības, kuras to devēji paši nepraktizē, nevedīs pasauli uz pārmaiņām.

Skolotājs ir spoža gaisma pasaulei. Taču tikai tad, ja tā spīd visu laiku, tā spēj aizdedzināt arī citas lampas. Ja viens skolnieks slikti uzvedas, tad tikai vienas personas uzvedība ir sabojāta, bet, ja slikti uzvedas viens skolotājs, tad būs sagrauta daudzu skolnieku izturēšanās. Tādējādi skolotāji ir tie, kam jāuzņemas atbildība par pašreizējās paaudzes skolnieku slikto uzvedību. Skolotāji var mācīt ļoti labi – viņi var pamatīgi izskaidrot un parādīt vienkāršas metodes, kā mācīties, – bet, ja viņi neizmanto praksē to, ko māca, skaidro un rāda, neviens dzirdēto neņems vērā un necienīs viņus.

Valdības vai indivīdi var tērēt lielas naudas summas, lai mācītu cilvēciskās vērtības, bet tam nebūs panākumu. Cilvēciskās vērtības nevar iegūt, lasot tekstus, tās nepiegādā firma, tās nevar saņemt kā dāvanu, ne arī nopirkt tirgū. Tās dabīgi izplūst no sirds. Cilvēciskās vērtības piemīt kopš dzimšanas, to sauc par sirds izglītību jeb

EHV (*Education in Human Values*)¹. Kas ir vērtību izkopšana, attīstīšana? Vai tās ir tikai zināšanas? Nē. Vērtību izkopšana, attīstīšana nav vienīgi zināšanas, kas iegūtas no grāmatām. Vērtību izkopšana, attīstīšana ir darbība.

Vērtības ir dabīgas

EHV patiesā nozīme ir cilvēcisko vērtību praktizēšana. Kas ir cilvēciskās vērtības? Ļaudis vienkārši izrunā cilvēcisko vērtību vārdus – Satja, Dharma, Šānti, Prēma, Ahimsa – tie nāk tikai no lūpām. Taču patiesās cilvēciskās vērtības nāk no sirds. Satja, patiesība, ir tas, kas jāsaka. Dharma, pareiza rīcība, ir tas, kas jāpraktizē. Šānti, miers, ir tas, kas jāizjūt. Prēma, mīlestība, ir mūsu patiesā daba. Ahimsa, nevardarbība, ir atteikšanās lietot spēku.

Visas šīs vērtības ir dabīgas cilvēkiem. Tas, kam tās visas piemīt, ir patiess cilvēks un apveltīts ar mīlestības, lēnprātības, iecietības, līdzjūtības, patiesības un ziedošanās īpašībām. No otras puses – dusmas, naids, skaudība, patmīlība un lepnība ir dzīvnieku īpašības. Vienmēr kad cilvēks sadusmojas, viņam vajadzētu teikt: “Es neesmu dzīvnieks.” Dzīvnieki nav skaudīgi, bet cilvēki izrāda daudz skaudības.

Svami ar sajūsmu vēro dzīvniekus mežā. Viens dzīvnieks neapskauž otru tādēļ, ka tas ir skaistāks, spēcīgāks vai pārāks. Bet cilvēki jūt skaudību pat sīkās lietās. Kad viens ceļ divstāvu māju, viņa kaimiņš jūt skaudību. Kad vienu paaugstina amatā, pārējie kļūst skaudīgi. Ja dzīvniekiem nepiemīt skaudība, tad kā jūs, juzdami skaudību, varat sevi saukt par cilvēkiem? Jums vajadzētu ticēt un apgalvot, ka jūs esat cilvēks, nevis dzīvnieks. Tikai tad jūs varat tikt vaļā no sliktām īpašībām un attīstīt cilvēciskās vērtības. Ja sirdī jums ir dzīvnieka īpašības, kā jūs varat runāt par cilvēciskām vērtībām?

Skolotāji pelna cieņu

Palūkojieties uz glāzi, kas pilna ar ūdeni. Kamēr jūs no tās neizlejat ūdeni, to nevar piepildīt ar citu šķidrumu. Mūsdienās ļaudis ir piepildījuši savas sirdis ar sliktām īpašībām. Kamēr viņi nav izskauduši visas sliktās īpašības, kā viņi var piepildīt savas sirdis ar cilvēciskajām vērtībām? Ikviens iet nepatiesības ceļu bez kādas domas par taisnīgumu vai īstu mīlestību. Viņu mīlestība ir mākslīga. Viņiem vispār nav sirds. Ja viņi dzīvo mākslīgu dzīvi, kā viņi var attīstīt cilvēciskās vērtības? Tādēļ skolotājiem vispirms jāattīra savas sirdis un jāatbrīvojas no visa sliktā, tad tās jāpiepilda ar tīru, pastāvīgu, nesavtīgu mīlestību un dievišķām īpašībām. Atsevišķu svēto rakstu mācīšanu nevar saukt par cilvēcisko vērtību izkopšanu. Skolotājiem jāpārbauda sevi, lai pārlicinātos, vai viņi praktizē to, ko māca. Skolotāji stāsta skolniekiem, lai viņi runā patiesību, bet paši bieži melo. Kā viņi var gaidīt, ka skolnieki mācīsies praktizēt patiesību? Skolotāji ir līdzīgi ūdens rezervuāriem. Vienīgi tad, ja viņi piepilda rezervuāru ar tīru ūdeni, atverot ūdens krānu, no tā iztecēs tīrs ūdens. Skolotājus var salīdzināt ar ūdens rezervuāriem, bet skolnieki ir līdzīgi ūdens krāniem, tādēļ turiet rezervuārus skaidrus un tīrus.

Skolotājam jābūt gatavam upurēties. Vienīgi ar upurēšanos var iegūt nemirstību. Skolotājiem šodien pat nedomā par upurēšanos. Viņi pretendē uz to, ka mācīt nozīmē upurēties. Patiesībā tomēr viņi saņem naudu par savu darbu. Kā to var saukt par upurēšanos? Tā nav upurēšanās, tā ir krāpšana. Viņiem vajadzētu sevi pārbaudīt, lai

¹ Education in Human Values - tulkojums no angļu valodas ir atkarīgs no konteksta - cilvēcisko vērtību izkopšana, attīstīšana vai arī sirds izglītība

redzētu, vai viņi dara pietiekami daudz darba par algu, kuru saņem. Ikviens grib lielu algu, bet maz darba. Cilvēkiem ir daudz vēlmju, bet viņi nepieliek pūles, lai tās sasniegtu. Tādēļ valsts ir bēdīgā stāvoklī. Skolotājiem būtu vajadzīgs nosvērts prāts, jo viņi ir līdzīgi ceļazīmēm. Vienīgi tad, ja ceļazīme ir stabila un cieši nostiprināta, tā var pienācīgi vadīt ceļotājus. No otras puses, ja ceļazīme nav pienācīgi nostiprināta un ir nestabila, tā var maldināt ceļotājus. Tādēļ skolotājiem vajadzīgs nosvērts prāts, tikai tad viņi drīkst mācīt skolniekus. Mūsdienu skolnieki ir ļoti inteligenti un piesardzīgi. Viņi novēro, cik lielā mērā skolotāji praktizē to, ko māca. Skolotāji nopelnīs cieņu un laipnību tikai tad, ja paši praktizēs to, ko māca. Ja skolotāji nepraktizē, skolnieki nekad necienīs viņus un neizpildīs viņu norādījumus. Skolotāji paši ir atbildīgi par skolnieku cieņas trūkumu pret sevi. Tātad izpildiet šo priekšrakstu: vispirms esiet, tad dariet un tikai pēc tam stāstiet – tas mūs visus cels uz augšu.

Skolotāji, kuri smagi strādā

Satja Sai organizācijā daudzi skolotāji smagi strādā. Diemžēl viņiem nav pienācīgas vadības. Ja jūs viņiem jautājat, kas ir cilvēciskās vērtības, viņi vienkārši noskaita – Satja, Dharma, Šanti, Prēma, Ahimsa. Viņi neizprot šo vērtību iekšējo nozīmi. Viņi domā, ka nevardarbība, Ahimsa, nozīmē neievainot citus. Nav tikai tā. Nevardarbība nozīmē neviena neievainošanu ne ar vienu no visiem saviem pieciem maņu orgāniem – neskatīties sliktas lietas, neklausīties sliktus vārdus, nedomāt sliktas domas un nedarīt sliktus darbus – ja to dara, tas viss ir varmācība.

*Neskatieties neko ļaunu, redziet to, kas ir labs.
Neklausieties neko ļaunu, dzirdiet to, kas ir labs.
Nedomājiet neko ļaunu, domājiet to, kas ir labs.
Nerunājiet neko ļaunu, sakiet to, kas ir labs.
Nedariet neko ļaunu, dariet to, kas ir labs.
Tas ir ceļš pie Dieva.*

Kā jūs varat runāt par nevardarbību, ja jūs ļaujāt vaļu sliktām domām, sliktām runām, sliktiem darbiem, klausāties sliktas skaņas vai raugāties uz sliktiem skatiem? Tas viss ir atskaņas no dzīvnieciskām īpašībām.

Kāda ir patiesības jeb Satjas īstā nozīme? Ļaudis domā, ka faktu tieša atstāstīšana, kā tie redzēti vai dzirdēti, ir patiesība. Patiesībai vajadzētu apmierināt jūsu sirdsapziņu. Patiesības vārdā jūs sarunājat daudz skaļu melu. Patiesība ir Dievs, paturiet to prātā. Lai ko jūs teiktu, tam jābūt Dieva vārdam. Tādēļ skolotājam jā māca cilvēcisko vērtību īstā nozīme, nevis vienkārši jāatkārto to nosaukumi. Citādi tā neiespiedīsies skolnieku sirdīs un var pat nodarīt viņiem ļaunu. Skolotāji un citi ir lepnī par to, ka viņi cilvēciskās vērtības māca tūkstošiem skolnieku. No tā nav nekāda labuma, ja to nedara pienācīgi. Tieši tādēļ pasaule ir tik bēdīgā stāvoklī.

Māciet ar mīlestību

Ak, skolotāji, mīlestības iemiesojumi! Visiem, kuri māca cilvēciskās vērtības, ir pareizi jārikojas. Jūs jau ilgi esat mācījuši cilvēciskās vērtības, bet cik daudz skolnieku jūs esat sagatavojuši pienācīgi? Pietiek, ja katrs skolotājs nodarbojas ar desmit skolniekiem tā, kā nākas. Sai grib vienīgi kvalitāti, nevis kvantitāti. Pietiek, ja jums ir tikai desmit labi skolnieki. Vispirms skolotājiem vajadzētu iegūt pieredzi, tad praktizēt, pēc tam mācīt. Jūs visi strādājat ar milzīgu sirsnību, taču nejūtaties

apmierināti. Kāds tam ir iemesls? Tas ir pienācīgas vadības trūkums. Ja ir pareiza vadība, jūs varat paveikt jebkuru darba daudzumu. Satja Sai organizācijā ir miljoniem labu darbinieku. Jūs neatradīsiet tik daudz darītāju citās organizācijās.

Cik iespējams daudz laika pavadiet ar skolniekiem un māciet viņus ar lielu mīlestību! Mīliet viņus tā, kā jūs mīlētu savus pašu bērnus. Kopš bērnības māciet viņiem runāt patiesību un nekad nemelot.

Arī vecākiem vajag EHV

Taču ir vēl viena problēma: lai gan skolotāji dara labāko, kas viņu spēkos, vecāki mājās bērnus sabojā. Skolnieki paļāvīgi uzklausa savu skolotāju teikto un ir apņēmušies runāt patiesību. Bet, kad bērns pārnāk mājās, viņš redz savus vecākus atpūšamies dzīvojamā telpā un pievienojas viņiem. Pēc brīža zvana telefons. Skolnieks atbild un saka tēvam, ka viņa draugs viņu sauc. Tad tēvs dod zīmi, lai dēls saka, ka tēva nav mājās. Tādējādi vecāki spiež savus bērnus melot! Mūsdienās vecāki ir 99% atbildīgi par savu bērnu samaitāšanu. Vecāki atbalsta, lai ko viņu bērni grib darīt. Piemēram, ja dēls pārnāk mājās un saka tēvam, ka vērsis (kastrēts bullis) ir dzemdējis, tēvs nekavējoties jautā: “Kāds ir jaundzimušā dzimums?” Lai ko viņa dēls saka, viņš tic, lai cik aplama, slikta vai nejēdzīga būtu viņa dēla informācija. Šādus tēvus var saukt par aklā karaļa Dhritaraštras brāļiem.

Vecāki ir atbildīgi par savu bērnu sabojāšanu. Tāpēc arī vecākiem jā māca cilvēciskās vērtības. Valsts šodien uzplauks tikai tad, ja skolnieki gūs panākumus. Vecāki attīsta aplamu mīlestību pret saviem bērniem. Tā ir tikai atstarojums no nepareizi virzītas pieķeršanās un ir atbildīga par postu un bēdām. Vecākiem vajadzētu saviem bērniem atbilstoši aizrādīt, kad viņi runā muļķības vai dara kļūdas, un tad viņi pienācīgi jā vada. Vecākiem nevajadzētu baidīties vai uztraukties, ka viņu bērns varētu aizbēgt no mājām, kad ir norāts. Ja bērns neuzvedas pienācīgi, tad uzskatiet, ka viņš ir tikpat kā miris un ka jums šī bērna nav.

Valstu nākotne ir briesmās bērnu dēļ, kuri slikti uzvedas. Tādēļ cilvēcisko vērtību izkopšanai ir liela nozīme.

Ikvienam skolotājam vispirms jā iegūst pieredze, pēc tam jā praktizē un tikai tad cilvēciskās vērtības jā māca citiem. Katram jā mēģina attīstīt cilvēciskās vērtības. Par spīti dalībai Badžanās, Džapas, Hatha jogas un Krija jogas praksei jūs vēl saglabājat ļaunas domas un tendences. Tātad – kāda jēga darīt šīs lietas? Vispirms attīriet savu sirdi, piepildiet savu dzīvi ar tīrām domām un jūtām un piedalieties nesavtīgā kalpošanā. Piepildiet savas sirdis ar mīlestību un tad jūs varat dot to citiem. Lai cik jūs dotu savu mīlestību, jūs nekad to nevarat iztukšot. Katru dienu dodiet savu mīlestību vismaz desmit cilvēkiem. Tad jūsu dzīve būs svētīta.